

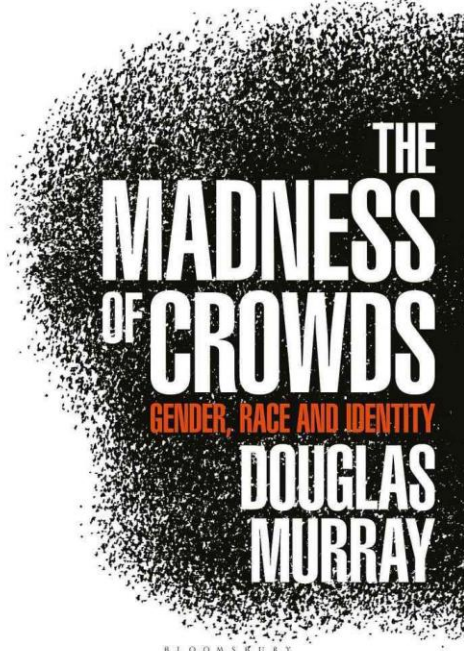

ALAPJOGOKÉRT
KÖZPONT

Központi könyvaudit

„Tömegek örülete”

Internationally bestselling author of *THE STRANGE DEATH OF EUROPE*

Az Alapjogokért Központ
összefoglalója

Douglas Murray:
The Madness of Crowds c.
könyvéről

„Tömegek örülete”

Az Alapjogokért Központ összefoglalója Douglas Murray: The Madness of Crowds c. könyvéről.

2019-ben jelent meg a brit Douglas Murray legújabb könyve a „The Madness of Crowds: Gender, Race and Identity” címmel. Miután a 2017-ben kiadott nagysikerű könyve, az „Európa Furcsa Halála” egyedülálló módon mutatta be a migrációs válság kialakulását és hatását az öreg kontinensre, új művében a huszonegyedik század legmegosztóbb kérdéseivel foglalkozik.

Az író először is bemutatja, hogy a ma kialakult helyzetet az hozta létre, hogy az elmúlt negyed évszázadban az összes nagy narratívánk összeomlott, amelyek minden hiányosságuk ellenére értelmet tudtak adni az életnek.

A hidegháború óta valószínűleg a „társadalmi igazságosság”, az „identitáspolitika” és az „interszekcionalitás” fogalmak mögött felsorakozott erők képviselik a legbátrabb és legátfogóbb erőfeszítést egy új ideológia létrehozására. Ezek abban találtak értelmet, hogy állandó háborút folytassanak mindenki ellen, aki bizonyos vitatott kérdésekben véleményük szerint rossz oldalon áll. Olyan kérdések rossz oldalán, amiket épp csak tegnap fogalmaztak át, és írták meg rájuk a helyes választ. Ennek a folyamatnak a hihetetlen sebességét nagyban meghatározza egy maréknyi, szilikon-völgyi technológiai vállalat, amely nem csak irányítja az emberek többségének tudását, gondolkodását és beszédét, de az üzleti modelljének az alapját adja, hogy az ügyfelek hajlandóak fizetni mások viselkedésének megváltoztatásáért.

Murray bemutatja azt az új kulturális háborút, amely a „társadalmi igazságosság” és az „identitáspolitika” nevében dúl a munkahelyeken, az egyetemeken és az otthonokban. Ezek támogatói azt sulykolják, hogy rasszista, szexista, homofób és transzfób társadalomban élünk. Azt mondják, hogy ezek az elnyomások hálóként összekapcsolódnak, de ha megtanuljuk, hogyan lássunk át rajta, és csomózzuk ki, akkor végre fel fogjuk tudni oldani őket.

Az, hogy ezután mi is történik pontosan, az homályban marad. Elképzelhető, hogy ha egyszer elérjük a „társadalmi igazságot”, akkor az állandóvá válik, de az is lehet, hogy folyamatosan erőfeszítésre lesz szükség, hogy fent lehessen tartani. De nem valószínű, hogy ezt valaha is megtudjuk.

Először is, mert az elméletben egymáshoz illeszkedő elnyomások a valóságban gyakran egymással, és önmagukkal is szemben állnak, amint azt a feminizmus és a transzgender szembenállásánál láthatjuk. Az „elnyomás mátrix” nem egy Rubik kocka, ami csak arra vár, hogy végre minden négyzet a helyére kerüljön. Olyan elvárásokból áll, amik nem képesek együttműködni. A feszültséget nem csökkentik, hanem növelik. A tömegekből nem nyugalmat váltanak ki, hanem örületet.

Murray kiemeli: az, hogy az emberek úgy élhetik az életüket ahogy szeretnék, természetesen egy olyan alapelv, amely a társadalmunk legjobb jellemzőinek alapját adja. Azonban paradox módon ezen a területen a legfejlettebb államokat állítják be a legrosszabbaknak. Talán erre is érvényes, amit Daniel Patrick Moynihan az emberi jogokkal kapcsolatosan megfogalmazott: „Egy

országban az emberi jogok megsértése vádjának számával fordítottan arányos az emberi jogok valódi megsértéseinek száma.”

Úgy tűnik, mintha a liberalizmus fokozatos fejlődését liberális dogmatizmus váltotta volna fel, amely ragaszkodik megválaszolatlan kérdések megválaszolásához, és ahhoz, hogy olyan dolgokat, amiket nem tudunk, úgy állítson be, mint ha tudnánk. A különböző jogok termékét tüntetik fel a jogok alapjának.

Ez a dogmatizmus számos kockázatot rejt magában, sőt akár a teljes liberális kort is magával ránthatja a mélybe. Nem világos ugyanis, meddig fogja a társadalom többsége elfogadni azokat az állításokat, amelyekről azt állítják, el kell fogadnia, és meddig tűri, hogy megbélyegezzék, ha mégsem fogadja el azokat.

Ennek a liberális dogmatizmusnak a képviselői azt a marxista elvet vallják, hogy ha nem tudsz uralni egy társadalmat, hozz létre kételkedést, megosztást, ellenségeskedést, félelmet. A leghatékonyabb, ha el tudják érni, hogy mindent megkérdőjelezzünk, majd úgy állítják be magukat, mint akik rendelkeznek a nagyívű megoldással, ami mindenkit elvezet valami tökéletes világba.

A fő kérdéskörök a szexualitás, a nem, és a faj területén jelentkeztek, melyek nem csak a napi hírek állandó kellékeivé váltak, hanem egy teljesen új társadalmi erkölcs alapját is képezik. A nők, a melegek, a különböző faji háttérrel rendelkező, valamint a transz emberek ügyének felemelése nem csak az együttérzés kifejezésévé vált, hanem egyben az erkölcs kifejezésének eszköze is. Így lehet gyakorolni ezt az új vallást. Az, hogy harcolunk ezekért az ügyekért annak eszközeivé vált, hogy megmutassuk mennyire jó emberek vagyunk.

Ezen kérdések mindegyike végtelenül összetettebb és instabilabb, mint amennyire társadalmaink jelenleg hajlandóak azt beismerni. Éppen ezért, ha ezek képezik az új erkölcs és a metafizika alapvető elemeit, akkor az egyben az általános örület alapját is fogja jelenteni. Valójában alig lehet elképzelni a társadalmi harmóniának instabilabb alapot. A rendszer termékei nem tudják reprodukálni az azokat előállító rendszer stabilitását.

Murray a könyvében ezt a négy kérdéskört járja végig, számos példával rámutatva az érvelésbeli ellentmondásokra. Az író gyakran nem foglal állást, ehelyett kérdéseket tesz fel. A megfelelő kérdéseket.

Homoszexualitás

A könyv első fejezetében az író a melegjogok kérdését járja körbe: Az elmúlt években elképzelhetetlen módon haladt előre a melegjogok elfogadottsága a nyugati demokráciákban. Olyan gyors volt a változás, hogy egyik pillanatról a másikra mindenkit, akinek a nézetei csak egy kicsit is eltérnek az újonnan kialakított „helyes” nézettől, azt azonnal megbélyegzés várja. Nem csoda, hogy az akadémikusok nagy része nem kíván részt venni az ezzel a témával kapcsolatos kérdések megvitatásában.

Ha már előre eldöntöttük, hogy mi nem lehet a válasz – vagy milyen válasszal nem tudunk megbirkózni –, nincs túl sok értelme feltenni a kérdéseket, hacsak nem az igazság iránti szeretet hajt bennünket.

A szabadságról szóló híres művében John Stuart Mill felvázolta a szólásszabadság szükségességének négy fő okát. Azt mondta: elképzelhető, hogy az ellenkező vélemény igaz vagy részben igaz, ezért meg kell hallgatnunk ahhoz, hogy korigáljuk a saját hibás nézeteinket. De még ha hibás is lenne az ellenkező vélemény, annak hangoztatása emlékezteti az embereket az igazságra, és megakadályozza, hogy az egy tudattalan dogmává változzon, és így kihívások nélkül elvesszen.

Az Amerikai Pszichológiai Társaság, valamint a brit Royal Collage of Psychiatrists egyaránt elismeri, hogy **egyelőre nem lehet tudni a pontos okát, miért lesz valaki homoszexuális. Éppen ezért "melegnek lenni túl instabil állapot ahhoz, hogy erre alapuljon az egyéni vagy csoportos identitás".**

Továbbá Murray megjegyzi, hogy az állítólagos meleg közösség mindig is megosztott volt. Egyrészt voltak azok, akiknek az volt a céljuk, hogy elfogadják őket csakúgy, mint mindenki mást, másrészt pedig az úgynevezett „queer”-ek, akik azt akarják, hogy elismerjék, hogy ők mindenki mástól alapvetően különböznek, és ezt a különbséget arra használják, hogy lerombolják azt a rendet, amelybe a melegnek be akarnának illeszkedni.

Feminizmus

A második nagy ellentmondásos téma, amit Murray bemutat, a nők helyzete, és a feminizmus. Ezt 3 hullámra osztja. Az első az egyenlő jogokért küzdött. Nem eltérő, hanem egyenlő jogokért, mint a szavazati jog, a váláshoz való jog vagy az öröklési jog. Ez a harc bár hosszú volt, de elérte célját. A második, ami az 1960-as években indult, azokkal az ügyekkel foglalkozott, amelyek az alapvető jogok alatt megoldatlanok maradtak. Ebben a hullámban a feministák a fogamzásgátlás és az abortusz körüli reprodukív jogok mellett érveltek, valamint a nők biztonságáért a házasságon belül és azon kívül.

Az egyenlőségért vívott nagy csaták után talán az lett volna várható, hogy a maradék apróbb kérdések is megválaszolásra kerülnek, és a feministák retorikája is igazodik majd ahhoz a tényhez, hogy a dolgok soha nem álltak ilyen jól. De nem ez történt. **Az 1970-es évektől kezdve a feminista táborok új retorikát vettek fel. Ennek vált egyik jellemzőjévé a férfigyűlölet.** Azok az emberek, akik a társadalomban mindenütt zavaró nőgyűlöletet látnak ugyanazok, akik a leginkább megalázó nyelvet használják a férfiakkal szemben.

Amint Greg Lukianoff és Jonathan Haidt bemutatták a „The American Coddling of the American Mind” című könyvükben, **a korszak egyik meghatározó hozzáállásává vált, hogy a dolgokat katasztrófálisan lássuk.** Ma azt mondják a nőknek, hogy a kultúránkban annyira elterjedt a nemi erőszak, hogy az „nemi erőszak kultúráként” (rape culture) írható le. Az emberek úgy viselkednek, mintha olyan társadalomban élnének, amely a Hitlerizmus határán áll. **Mindkét esetben azokon a helyeken fordulnak elő a legszélsőségesebb jelzők, ahol az ilyenfajta katasztrófa megtapasztalása a legkevésbé valószínű**

Bőrszín és származás

1967-ben, halála előtt mindössze 1 évvel mondta el Martin Luther King Jr egyik legjobb beszédét Atlantában. „Addig a napig legyünk elégedetlenek, amíg senki nem fogja az kiáltani, hogy „fehér uralom”, és senki nem fogja azt kiáltani, hogy „fekete uralom”, hanem mindenki Isten uralmáról és az emberek uralmáról fog beszélni.”

Az elmúlt évek szomorú fejleményei közül talán az a legaggasztóbb, ahogy a faji kérdések újra középpontba kerültek olyan embereken keresztül, akik vagy nem képesek felfogni annak a veszélyét, amit tesznek, vagy pedig pontosan tudják, ami viszont megbocsájthatatlan.

Ezek az emberek azt hiszik, hogy ugyanazon az úton járnak, mint amit Dr. King kijelölt a Lincoln emlékmű lépcsőin. A rasszizmus elleni küzdelem során ezek az emberek a sok fontos kérdés egyikéből a faji származást kiemelve, azt ismét a legfontosabbá teszik. Pont amikor már nyugvópontra juthatna, úgy döntöttek, hogy ismét ezt teszik a legfontosabb kérdéssé.

Az egyik fő ellentmondást akkor fedezhetjük fel, amikor az a kérdés merül fel, hogy a nem, a szexualitás és a faj, a természet által meghatározott, vagy pedig a neveltetés által tanult jellemzők-e. A tudomány számos támpontot ad ezekben a kérdésekben, de **a radikális progresszivismust nem a tudomány irányítja, hanem a hit.**

Míg a nemekről azt állítják, hogy az társadalmi konstrukció, addig a homoszexualitást genetikailag meghatározottnak mondják. Az új érzékenység azt követeli, hogy a fajt ne biológiai jellemzőnek tekintsük. Mégis amikor Rebecca Tuvel filozófus felvetette, hogy a transgender mintájára transrace, azaz fajok közöttiség is létezhetne, egyből megtámadták, és vissza kellett vonnia az írását.

Transzgender

Ebben a fejezetben világít rá Murray a legegyértelműbben az „építőelemek” közötti ellentmondásra. Míg számos modern feminista vallja, hogy a nemek társadalmi konstrukciók, addig a transzgender aktivisták ragaszkodnak ahhoz, hogy a nemi identitás a megváltoztathatatlan, belénk táplált identitásunk része.

Minden eddigi kor produkált olyan tetteket, amikre visszatekintve azokat erkölcsileg megdöbbenőnek találjuk. Itt van például Nathan Verhelst esete, aki 2013-ban halt meg Belgiumban. Nathan Verhelst lányként született Nancy néven. Nancy úgy nőtt fel, hogy azt érezte, a szülei elutasítják, és arra a gondolatra jutott, hogy a dolgok jobbak lennének, ha férfi lenne. 2009-ben, harmincas évei vége felé hormon terápiával kezdte kezelteni magát, majd a következő 3 évben 3 nemváltó műtéten is átesett. A műtétek után számos látható heg maradt rajta, és egyértelműen boldogtalan volt az új testében.

Az a jobb élet, amelyet remélt, nem valósult meg, és ezt hamarosan depresszió követte. 2013. szeptemberében, 44 éves korában - mindössze egy évvel az utolsó nemváltó műtét után - Verhelst az állam eutanáziában részesítette. Belgiumban az eutanázia törvényes, és az illetékes orvosi hatóságok megállapították, hogy Verhelst „elviselhetetlen pszichés szenvedés” miatt eutanáziában részesülhet. **Nem nehéz elképzelni, hogy a következő generációk ezt a történetet**

elképedve fogják majd olvasni: „A belga egészségügy megpróbált egy nőt férfivé alakítani, kudarcot vallott, majd megölte?”

Korunk összetett kérdései közül egyik sem olyan zavaros és radikális a feltételezésekben, mint a transzneműek ügye. **Mégis bárki, aki fel meri vetni a transzneművé válással kapcsolatos aggályait, azt gyűlölködővé minősítik, aki úgymond bátorítja az ellenük irányuló erőszakot. Ez azt sulykolja, hogy az egyetlen dolog, amit a nem transz emberek tehetnek, az az, hogy hallgatnak az ügrről.** Soha nem beszélnek róla, vagy ha mégis akkor is csak a támogatásukat fejezhetik ki.

Marxista alapok

Az ember azt gondolná, hogy ennyi nyilvánvaló ellentmondással nem tud megállni egy ideológia, azonban meg kell emlékeznünk arról, hogy ennek az új ideológiának az alapja megegyezik a korábbi marxista ideológiával.

A marxista gondolkodók egyik vonása mindig is az volt, hogy - szemben bárkivel, aki igazságra törekszik, - nem kérdőjelezi meg elméletüket, ha ellentmondásokkal találják szembe magukat. A hegeli dialektika csak ellentmondások révén halad előre, ezért az út mentén található komplexitásokat - vagy abszurdításokat - örömmel fogadják és szinte úgy tekintenek rá, mintha hasznosak volnának, nem pedig zavarók. **„Aki azt gondolja, hogy az új ideológia el fog veszni az ellentmondásai közepette, az még nem látta, hány ellentmondás fér meg egyszerre egy marxista fejében.”**

A liberális dogmatizmus képviselői azt a marxista elvet is vallják, hogy ha nem tudsz uralni egy társadalmat, hozz létre kételkedést, megosztást, ellenségeskedést, félelmet. Az a leghatékonyabb, ha el tudják érni, hogy minden, eddig alapvetőnek tartott dolgot megkérdőjelezzünk, majd úgy állítják be magukat, mint akik rendelkeznek a nagyívű megoldással, ami mindenkit elvezet valami tökéletes világba.

A technológia fejlődésének hatásai

Az író szerint az elmúlt évek technológiai fejlődése fontos szerepet játszik az említett folyamatok felgyorsulásában. **„Már eleve rossz irányba futunk, a technológia pedig segít exponenciálisan felgyorsulni. Emiatt érezzük azt, hogy a futópálya gyorsabban szalad, mint a lábunk bírná.”**

A technológia eltörölte a személyes és a nyilvános beszéd közötti határt, és minden megnyilvánulásunkat eltárolhatóvá tette, amit bármikor elő lehet venni és fel lehet használni ellenünk, ahogy azt számos alkalommal már megtették a közelmúltban. Elég egy 10 évvel ezelőtti leírt rossz szó vagy kép egy teljes életművébe vételéhez, és megalázásához.

Nehéz és vitatott problémák megoldásához sok gondolkodásra van szükség. A gondolkodás pedig gyakran abban nyilvánul meg, hogy kipróbálunk dolgokat. Ez természetesen azt jelenti, hogy időnként hibát követünk el. Újabban olyan magas lett a kockázata a legellentmondásosabb kérdéseken való gondolkodásnak, hogy kockázat/haszon elemzést elvégezve érthető, hogy sokan miért nem vállalkoznak rá.

Az új metafizika alapjai bizonytalanok, és a következtetései finoman szólva is hibásnak tűnnek. Ezt megfejelve, a kommunikációs eszközök forradalma hozza létre a tömeg örületének feltételeit.

A megbocsájtás hiánya

Anélkül, hogy bocsánatot kapnánk és megszabadulnánk az általunk korábban elvégzett tevékenységek következményeitől, cselekvési képességünket a múltbeli rossz cselekedeteink fogják meghatározni, amelyből soha nem tudunk helyreállni. Ez már az internet előtt is igaz volt, ma viszont még nagyobb a jelentősége.

A közösségi média kora olyan dolgokat hozott létre, amelyeket még alig tudtunk megérteni, és olyan problémák jelentkeztek, amelyekkel épp csak elkezdtünk küzdeni. A magán és a köznyelv közötti határ összeomlása az egyik ilyen. Ha figyelembe vesszük a nyilvános megszegényítés jelenségét, azt látjuk, hogy katasztrófákat könnyen lehet okozni, de azokat kezelni nem lehet, megsebesíteni szabad, de meggyógyítani már nem.

Az első lépés, hogy amikor ezekről az érzékeny kérdésekről van szó, és úgy jellemzik a társadalmunkat, mint rasszista, szexista vagy homofób, tegyük fel a kérdést, hogy „mihez képest?”. „Milyen rendszer lenne működőképesebb, hatékonyabb”. Ezzel nem zárjuk ki, hogy valóban lenne mit fejleszteni, vagy hogy bizony kellene foglalkoznunk az igazságtalansággal és a tisztességtelenséggel, amikor ezeket látjuk. De mielőtt a társadalmainkról a bíró és a kivégző ellenséges hangján beszélnék, néhány kérdést fel kell tennünk a vádlónak.

Úgy tűnik, az identitás politika célja, hogy az élet minden területét politizálja. Minden tettet, és kapcsolatot úgy értelmez, mint amit politikai akciók határoznak meg. Azzal, hogy arra hív fel, találjuk meg a saját, valamint más emberek helyét az elnyomás hierarchiájában, minden emberi kapcsolatot politikai erődemonstrációként fog fel. Az élet értelmét a politikában találja meg, ami bár fontos területe az életnek, ilyen szerepben katasztrófális következményekkel jár.

A mai kultúrában a hősiesség helyett az áldozati szerep vált keresetté. Aki áldozat, bizonyos értelemben nyert, vagy legalábbis előnnyel indul az elnyomás versenyében. Ennek a gondolkodásmódnak a központjában az a téves feltételezés áll, miszerint az elnyomott emberek (vagy akik azt állítják magukról, hogy elnyomottak) valamilyen módon jobbak másoknál, és valamiféle tisztesség vagy a jóság származik egy ilyen csoportba való tartozásból. Murray azonban elmondja: „**A szenvedés önmagában nem tesz valakit jobb emberré. Egy fekete, meleg, nő vagy transzszexuális személy ugyanolyan becstelen, durva és csaló lehet, mint bárki más.**”

Konklúzió

Murray a könyvben azt a négy kérdéskört járja végig, amelyekről napjainkra gyakorlatilag lehetetlenné vált objektívan, kulturált keretek között párbeszédet folytatni. Számos példával mutat rá az új ideológia érvelésbeli ellentmondásaira, de nem akar állást foglalni, ehelyett kérdéseket tesz fel. **Azokat a valódi kérdéseket, amelyek mindannyiunk fejében felmerülnek, mégis szinte lehetetlenné vált azok feltevése anélkül, hogy arra ne a kérdező személyt megsemmisítő válasz érkezne.**

Úgy tűnik, hogy a liberalizmus fokozatos fejlődését liberális dogmatizmus váltotta fel, amely ragaszkodik megválaszolatlan kérdések megválaszolásához, és ahhoz, hogy olyan dolgokat, amiket nem tudunk, úgy állítson be, mint ha tudnánk.

A különböző jogok termékét tüntetik fel a jogok alapjának. Új vallás jött létre, amiben úgy mutatható be, hogy jó vagy, ha minél inkább homofóbia, transfóbia, rasszizmus ellenes vagy. Ez a dogmatizmus számos kockázatot rejt magában, sőt akár a teljes liberális kort is magával ránthatja a mélybe. **Ugyanis nem tiszta, meddig fogja a társadalom többsége elfogadni az állításokat, amikről azt állítják, el kell fogadnia, és meddig tűri, hogy megbélyegezzék, ha mégsem fogadja el azokat.**

A „halál a férfiakra”, vagy a „töröljük a férfiakat” kifejezéseket ma értelmetlennak tartják, viszont az, hogy „Amerika színvak társadalom”, rasszista állítássá vált. A nem és a faj egyaránt társadalmi konstrukciók, tehát remek dolog megváltoztatni a nemet. A faji származást viszont nem szabad. Ez csak pár ellentmondás, ami az új társadalmi igazságosság vallását jellemzi. Ha valaki valamelyiket elrontja, megalázás, és a munkájának elvesztése várhat rá.

Murray a könyvben két alap problémát azonosít. Az első, hogy azt kérik, olyan dolgokban higgyünk, amikben nem tudunk hinni, a második pedig az, hogy számos dolgot, amit egészen tegnapig azt hittük tudunk, hirtelen el kellene felejtenünk.

Abban mind egyetértünk, hogy célunk egy olyan társadalom, amelyben senkit nem szabad visszatartani attól, hogy tegye, amit meg tud tenni, csupán azért, mert bizonyos személyes jellemvonásokat örökölt. Ha valaki rendelkezik a megfelelő képességekkel, és vágygal, hogy megtegyen valamit, akkor ebben származása, neme, és szexuális irányultsága ne tartsa vissza. A különbség minimalizálása viszont nem egyenlő azzal, hogy úgy teszünk mintha a különbségek nem is léteznének. **Nevetséges azt állítani, hogy a nem, a bőrszín, vagy a szexualitás semmit sem jelent. Viszont azt feltételezni, hogy mindent jelent, végzetes következményekkel jár.**